

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopiše do odpovedi. — Udje „Katal. školskega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Veselo in srečno novo leto želimo vsem cenjenim sodelavcem, naročnikom, bralcem in somišljenikom! Ostanite nam zvesti tudi v novem letu ter nam pridobite novih naročnikov in prijateljev.

Uredništvo in upravništvo.

Slovenskemu ljudstvu!

Letošnje deželnozbornske volitve so pokazale, da se nahaja ogromna večina spodnještajerskega slovenskega ljudstva v taboru Slovenske kmečke zveze. Tri stranke, liberalna, socialdemokratska in nemškutarjska so se borile proti njej, toda zaman. Slovensko ljudstvo je izpoznalo, da so njegove koristi najbolj varovane v rokah stranke, ki je na svoj program zapisala uresničenje krščanske, kmečke in narodne misli. Liberalizem, socialdemokratizem in nemškutarizem so dobili jasen odgovor, da slovensko ljudstvo ne mara za nje.

Toda političen slepec bi bil, kdor bi mislil, da se odklonjene stranke ne bodo več potegovale za naklonjenost našega ljudstva. Po shodih, po društvi in osobito po časopisih še bodo nadalje skušale pridobivati si pristašev. Osobito po časopisih, smo rekli. Liberalna stranka žrtvuje velikanske svote, da izdaja tednik in dnevnik, v katerih hoče vcepiti ljudstvu svoja načela in svoja naziranja. Socialna demokracija zalaga svojim pristašem poseben davek, s kojim plačuje svoje časnikarstvo. In o nemškutarjem tedniku je znano, da se vsako leto pobirajo med nemškutarjskimi in nemškimi obrtniki ter trgovci denarni doneski, s kojimi se poravnajo primankljaji pri listu.

Naše časopisje nima v svojem ozadju bogatih odvetnikov, trgovcev in obrtnikov, ki bi zalagali naše časopisje z denarjem. Mi smo navezani na ljubezen našega ljudstva. Čim več naročnikov smo imeli, tem bolj smo lahko razširjevali in povečevali svoje liste. In svobodno smemo reči, da je naše časopisje v kljub temu, da je navezano samo na

naročnike, najbolj popolno in zraven najcenejše. Naš list se je zdatno povečal, a cena mu je ostala ista, namreč 4 K na leto. Zraven smo listu poskrbeli tudi za gospodarsko prilogo „Gospodarske Novice“, ki so se v kratkem času svojega obstanka zelo priljubile kmečkim čitateljem in postale našim kmetovalcem zanesljiv kazipot v vseh različnih vprašanjih gospodarskega življenja.

„Slovenski Gospodar“ z „Gospodarskimi Novicami“ vred je postal najodličnejše in najbolj razširjeno glasilo katoliškega, slovenskega kmečkega ljudstva na Spodnjem Štajerju. Kdorkoli je prijatelj tega ljudstva in kdorkoli je med slovenskim ljudstvom istega naziranja v verskih, narodnih in gospodarskih stvareh, ta bo gotovo skrbel, da bo „Slovenski Gospodar“ tudi v bodoče ostal isto tako močan glede števila svojih naročnikov in popolen glede svoje vsebine. Zato pa vabimo vse dobromisleče slovensko ljudstvo, da stopi z novim letom v krog naših naročnikov in sodelovalcev.

Nasprotniki agitirajo z veliko silo za svoje časopisje, žrtvujejo radi zanj svoje gnotne in duševne moči. Isto storimo tudi mi! Samo stranka, ki ima zelo razširjeno in z dopisi bogato založeno časopisje, je v istini tudi močna. Brezbrižnost za časopisje bi se prej ali slej hudo kaznovalo na naši sedaj tako krepki stranki sami. Sedaj je najboljša priložnost za agitacijo, ne zamudimo te priložnosti.

„Slovenski Gospodar“ z „Gospodarskimi Novicami“ vred stane za celo leto 4 K, za tri četrt leta 3 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K.

Deželni zbor.

Dne 28. dec. se je sešel zopet deželni zbor, ki bo zboroval tudi skozi celi mesec januar in še morda nekoliko časa v mesecu februarju. Ko so prišli deželni poslanci v zbornico, našli so na svojih mizah predloge za začasni proračun do 1. julija in pa predlog, naj se zviša na pivo deželni davek od 2 K na 4 K.

Predlog, naj se zviša davek na pivo, je deželne poslance zelo razburil. Sedanja večina v deželnem zboru sestavljajo nemško-nacionalni zastopniki mest in trgov ter veleposestniki. A ravno poslancem mest in trgov je davek zelo neljub, ker zastopajo sloje, ki

pijejo največ piva. Vsled tega se ti poslanci branijo novega davka na pivo in bi, raje videli, da se zvišajo doklade na direktne davke in da se ob svojem času vpelje tudi davek na vino. Kakor se sliši, bi bili mestni poslanci zadovoljni, ako se zvišajo doklade na direktne davke za 12 odstotkov. Ali se sprejme davek na pivo ali ne, se odloči v četrtkovi seji dne 30. dec.

V teku razprave o točkah dnevnega reda so posegli tudi naši poslanci Slovenske kmečke zveze večkrat v razpravo.

Poslanec Pišek je poročal o sklepu finančnega in kulturnega odseka, ki priporoča podporo posestnikom, ki so trpeli vsled suše. Predlog je stavil svoječasno Roškar in tovariši.

Poslanec Roškar se je oglasil pri tej razpravi k besedi ter poudarjal rastočo potrebo krme za bližnjo bodočnost in tudi potrebo semen za prenovljenje po ogreih in drugih škodljivcih opustošenih travnikov. Grajal je sklep finančnega in deželno-kulturnega odseka, ker se ni izrazilo izrekel o za to potrebni svoti. Omenil je tudi, da je od c. kr. vlade za podpore določena svota mnogo premajhna, akoravno se je gospod finančni minister izrazil proti njemu, da ako se izkaže za podpore večja potreba, se bode potrebna svota našla, za kar bo množina vloženih prošenj merodajna.

Poslanec dr. Verstovšek je poročal o neki zasebni zadevi podkovskega učiteljskega obojca v imenu finančnega odseka.

Pri razpravi o železnici Feßbach—Gleichenberg—Radgona se je v imenu slovenskih tovarišev oglasil k besedi dr. Jankovič ter izjavil, da bodo glasovali za resolucijo, ki priporoča omenjeno železnico, obenem pa tudi za resolucijo, ki se je predložila tekom razprave, da se zgradi železnica Sv. Lenart—Ptuj—Rogatec—Brežice. Opisal je, kako zelo so zamerjeni glede prometnih sredstev kraji ob Sotli, čeprav so gospodarsko zelo bogati. Obe resoluciji sta sprejeli, čeprav so se železnici po slovenskih deželah upirali posebno Nemci. Znana nemška ljubezen za Slovence!

V tej seji so poslanci Roškar in tovariši vložili predlog, s katerim se zahteva sklep zbornice, da naj deželni odbor z vsemi, njemu mogočimi sredstvi deluje na to, da c. kr. vlada ne stori ničesar, kar bi obtežilo vinorejce; nameravani davek na vino naj opusti, ker so pridelovalci vina že itak v dovolj otežkočenem položaju.

PODLISTEK.

Trma, oj nesrečna trma!

Spisal Goricki.

Koliko zla! Koliko nepotrebnega joka je že povzročila ta napaka: nadloga človeški družbi! Vse lepo vzajemno življenje v hiši uniči, bodisi da oče ali mati ali katerikoli ud družine boleha na tej bolezni. Blaženi mir, največji blagoslov vsake hiše izgine kakor sneg spomladi, ko posije bolj gorko sonce, če se le od daleč prikaže njegova smrtna sovražnica: nesrečna trma. Na njegovo mesto stopi kreg, ostudna kletva, da mnogokrat celo pretep, in sploh vse zlo, ki more zadeti mirno družino. Kakor kuga preide na vso družino, če se je enkrat prijavila. Kaj! Trma sama ni kriva, ampak človek, ki jo ima! Trma je nedolžna lastnost, prav tako, kakor vsaka čednost, ali dotičnik ni vreden, da se imenuje človek!

Kako pogubonosna bolezen je trma v človeški družbi, pokaže naj sledeči vzgled!

Ni še dolgo tega, kar je gospodaril na „Strmini“, prijaznem hribu, premožen kmet, Miha, po imenu. Redil je lahko jarem volov, nekaj krav in telic, in pridelal je vsako leto na posestvu za domačo potrebo in še nekaj za prodajo. Pri gospodarstvu mu je pridno pomagala žena Liza, zvesta družica svoje mu možu v vseh težavah kmečkega stanu.

Mož je bil v najboljših letih, delaven in varčen gospodar. Pridna žena, lepo posestvo in troje zdravih otrok, kaj je hotel še več! Zadovoljen je bil Miha; edino, kar bi nam lahko zatemnilo dobro mnenje o njem, bi bilo, da je bil mož nekoliko trmast, recimo muhast.

Lepo se je živelo na Strmini, vsega so imeli obilo. Mirno je potekalo leto za letom v sreči in zadovoljnosti. Otroci, vsi krepki sinovi, so že toliko dorasli, da so lahko pomagali starišem na polju. Vesele je gledati družino pri delu, pri obedu, ali kjer si bodi. Oče močan in krepak, prijaznega obraza, zraven še vedno lepe žene, okoli pa zdravi, veseli sinovi, prava opora starišem.

Tako bi potekalo življenje naših znancev brez posebnih dogodkov, kakor so živeli že njihovi dedje in pradedje, veselo in mirno. Tuj si zmisli Miha, da bo skopal pred hišo studenec. Nekako ponosno odvrne, ko mu žena brani: „Imamo še toliko pod palecem, da nam ne bo treba hoditi četrt ure daleč pod hrib po vode!“

Ne rečem, da bi ne bilo pametno, kaj takega storiti ondi, kjer nimamo dovolj dobre studenčnice, naj si bo tudi nekoliko na hribu. Na Strmini so imeli, kakor rečeno, četrt ure od hiše obilo izvrstne vode za dom, za živino pa doma prostrano mlako, sicer deževnice, a dosti čiste in dobre za porabo.

Na hribu, kakor je Strmina, kopati studenec, to se pravi: staviti v loterijo. Sa zgodi sicer tu i tam, da visoko v hribih ni daleč do vode, ali redko. Miha si ni dal nič dopovedati, hotel je imeti studenec pred pragom. Nič ni pomagalo, da je jokala žena, prigovarjali sinovi in obljubljali, da nanosiijo, če treba, polne sode vode.

Ko vidi žena, da je vse zastoj, začne prositi in rotiti moža, naj se usmili vsaj otrok, ki se bodo, brez vsega pognani po svetu, z žalostjo spominjali svojih brezpametnih starišev. Spočetka je Miha kakor gluhi in nem, ne reče „ne bev ne mev“ na prošnje in solze uboge žene. Ali sčasoma se naveliča ved-

nega prigovarjanja, začne preklinjati, nihče mu ne sme blizu; da bi bilo konec prepira, reče jezno proti ženi: „Tu sem jaz gospodar! Tako bo, kakor jaz hočem! Studenec bo tu pred hišo, naj reče kdo, kar hoče!“

Liza je že naprej čutila vso nesrečo, ki jo bo nakopal hiši nesrečni studenec. Kakor seneza lazi okrog žalostna, z objokanimi očmi, in ne ve, kako bi odvrnila moža od nespametne nakane.

„Miha!“ prosi ga nekoč vsa solzna, „bodi pameten! Kaj nam je tega treba! Lepo posestvo imaš, brez dolgov, veseli ga bodo enkrat najini otroci. In zdaj se pojdeš zadolžiti, ali pa prodajš njivo za njivo, in vse to za stvar, brez katere lahko izhajamo. Beda pride v hišo, revščina bo trla otroke! Miha, ako me še kaj ljubiš, ako ljubiš svojo kri, svoje otroke, pusti nesrečno misel!“ Tu zahteva Liza na vso moč, tako pretresljivo, da bi se omečil kamen, in se vrže pred moža na kolena.

Miha je imel dobro srce, iskreno je ljubil Lizo, skoro se je kesal, da jo je tako razžalostil. Toliko, da ni objel žene, da bi ji s tem zatrdil, kako jo ima rad. Toda trma je zmagala, nemo se obrne in oči po opravkih.

Pričeli so s kopanjem; urno je šlo delo izpod rok; vedno globje so prodirali v zemljo. Velik kup kamenja so že navozili, da bo pri rokah, ko pridejo do vode. Že si mane Miha veselja roke, da se vsak čas uresniči njegova želja, če tudi hode zneslo delo precejšnjo svoto, le mojstrov lice je bilo temno. Prav nobenega sledu ni kazalo, da se kmalu pokaže uspeh trudapolnega dela.

Nekega dne razloži mojster gospodarju, da je